

KUPUJTE VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
★
Oglaš v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
★
Best Advertising Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK) SEPTEMBER 17, 1945

ŠTEVILKA (NUMBER) 216

Armada bo do 25. decembra odslovila 1,300,000 mož

WASHINGTON, 15. sept. — Vojni departament je naznanil, da bo do 25. decembra, t. j. do letošnjega božiča, odpuščenih iz armade nadaljnjih 1,300,000 mož.

Z ozirom na dejstvo, da je bilo iz dneva nemške kapitulacije odpuščenih že 700,000 mož, to pomeni, da bo armada do božiča reducirana za dva milijona mož.

Generalni major Strong je rekel, da demobilizacija hitreje napreduje kot se je pričakovalo, da medtem ko se je v septembru imelo odsloviti samo 2,500 mož, pa bo dejansko poslanih domov 400,000 mož.

Danes je "B" dan

Z današnjim dnevom bodo imele gospodinjice priliko ogledati si nove "Bendix" pralne stroje. S tem strojem si bo marsikatera gospodinja prihranila mnogo truda in dela, kajti v stroj bo samo položila perilo in milo, nato pritisnila na električni gumb in vse ostalo bo stroj sam opravil. Vodo bo stroj sam nallil, perilo opral, nato spraznil in trikrat menjal vodo, da se perilo pravilno splakne, delno bo perilo osušeno, da se ga potem lahko razobesi, stroj ne nato sam sčisti in izprazni vodo ter avtomatično zapre.

Ta stroj je nekaj posebnega, in oni gospodinjice, ki ga bo imele, ne bo treba več stati po nerednem ur pri pranju, marveč bo med tem časom lahko brezskrbno šla po svojih opravkih. Nove "Bendix" stroje si od danes naprej lahko ogledate pri sledečih trgovcih, ki vam bodo radi volje pokazali vse njegove prednosti: Oblak Furniture Co., 6612 St. Clair Ave., Home Equipment Co., 712-14 E. 152 St., Birk Furniture Co., 5510 Superior Ave., in Northeast Appliance & Furniture Co., 819 E. 185 St. Pri njih lahko tudi oddaste vaše naročilo za poznejšo dobavo.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Chicago. — Iz armade je bil častno odpuščen Joe Stock. Bil je na bojiščih v Afriki in Evropi tri leta in pol in se udeležil petih večjih kampanj. Po kratkem obisku pri teti Jerci Lesby, III.

Corwin Springs, Mont. — Dne 8. avgusta je umrl v bolnišnici v Livingstonu John Klun, star 81 let in doma od Ribnice na Dolenjskem. V Ameriko, v Aldridge, Mont., je prišel leta 1890. V Clevelandu, O. je zapuščila sorodnike, ki se naglašajo na naslov: Jack Prevez, Gardiner, Mont.

Detroit. — Pri družini Frankton Jeršin je bila na obisku Anja Wis. — Na daljše potovanje v državo Washington, California in Kansas sta se podali s hčerko žena Petra Bernika. — Na dopust sta prišla Lt. Herman Kos, ki je služil v Evropi kot radijski operator, in njegova sestra Olga, ki ima čin oficierke pri distribuciji vojaške hrane v Norfolk, Va. — Po 90-dnevem dopustu se je vrnil v vojaško službo Lt. Rudolph Grum, tenorist pri "Svobodi".

Poljska vlada preklicala konkordat z Vatikanom

Varšava trdi, da je Vatikan kršil konkordat z imenovanjem nemških škofov v poljskih okrožjih

LONDON, 16. sept. — Poljska provizorična vlada je nocoj izjavila, da je 20-letni konkordat med Poljsko in Vatikanom postal neveljaven, ker ga je Sv. stolica istega na svojo roko odpravila s tem, da je kršila njegove določbe.

FRANCOZINJE UPRAVIČENE DO TOBAČNIH ODMERKOV

PARIZ, 13. septembra. — Francoska vlada je danes naznanila, da bodo ženske od decembra naprej upravičene do cigaretnih odmerkov, enako kot moški. Racija tobaka je uvedel režim v Vichyju, ki pa je ženskem zanikal pravico do kupovanja cigaret.

V tej zvezi se opozarja, da je žensko prebivalstvo v Franciji večje od moškega. Prihodnji mesec bodo francoske ženske tudi prvič volile pri splošnih narodnih volitvah.

MILIJON NEW-YORČANOV POZDRAVILO WAINWRIGHTA

NEW YORK. — Gen. Wainwright, ki je bil že poprej v harno aklamiran v San Franciscu in Washingtonu, kjer mu je bilo podeljeno najvišje vojaško odlikovanje, je bil v New Yorku pozdravljen od množice, ki je štela milijon oseb. Junak z Bataan je bil deležen ovacij, kakršnih ni New York puredil niti gen. Eisenhowerju, ko se je vrnil iz Evrope.

POPRAVEK

V soboto smo poročali, da je Mrs. Josephine Levstik, 1218 E. 172 St., prejela odgovor na njen kablagram hčeri Almi Zupan v Novem mestu, katera sporoča svoji materi, da so ona, John Zupanc in njegova soproga Bibijana, zdravi, in ne kot je bilo napačno poročano v soboto. Johna Zupanca se bodo mnogi Clevelandčani spominjali, ker se je tu nahajal dolgo let ter je bil eden prvih delničarjev in uradnikov pri Enakopravnosti. S svojo ženo in nečakinjo se je podal v staro domovino pred 13 leti.

Priletna vdova ustreljena od veterana, katerega je skušala odvrniti od samomora

Clevelandska policija je večeraj odkrila na 9628 Lamontier Ave. truplo 63-letne vdove Mrs. Barbare Millik, poleg nje pa je ležal ustreljen Robert J. Danish, star 38 let, stanujoč na 1150 Prospect Ave., ki je bil veteran evropske vojne.

Iz izpovedi ljudi, katere je zaislišala policija, je vojni veteran v trenutni obupnosti naperil orožje na sebe. Ko ga je vdova skušala odvrniti od samomora, je ustrelil njo, potem pa si po gnal kroglo v glavo.

Poleg trupla veterana je ležal na tleh samokres nemškega izdelka, iz katerega so bile izstreljene tri krogle.

Mrs. Millik je bila glasom izpovedi Mrs. Margaret Florence, ki stanuje v hiši, kjer se je odigrala tragedija, par trenutkov po streljanju pri zavesti. Ko je

Kardelj predložil konferenci zahteve glede Trsta

LONDON, 17. septembra. — Včeraj je z letalom dospela iz Beograda jugoslovanska delegacija, ki bo danes predložila konferenci zunanjih ministrov velike petorice jugoslovanske zahteve za slovensko Primorje in Istro ter za vojno odškodnino v znesku ene milijarde in pol dolarjev.

Delegaciji načeljuje prvi podpredsednik vlade Edvard Kardelj, ki nadomestja zunanjega ministra doktorja Ivana Subašića, ki je delno paraliziran vsled kapi, ki ga je zadela 10. septembra.

V London je dospela tudi italijanska delegacija, kateri stoji na čelu zunanji minister Alcide de Gaspari.

Včeraj je imel sovjetski zunanji komisar Molotov dolgo posvetovanje z ameriškim državnim tajnikom Byrnesom. Jugoslavija stavi svoje upanje za pravično rešitev mejnega spora na Rusijo.

Italijanski premijer Parri je izjavil, da obstoječa demarkacijska črta, ki teče od Punta Grossa, štiri milje južno od Trsta, skozi Gorica, Kobarij in Rateče do jugoslovanske meje, ni "sprejemljiva" za Italijo kot nova meja med Italijo in Jugoslavijo.

SENAT ZAVRNIL TRUMANOV GLEDE BREZPOSELNOSTI

WASHINGTON, 15. septembra. — Senatni finančni odsek je odobril popravljeni Kilgoreov zakonski načrt za brezposelnostno podporo, glasom katerega bi zvezna vlada prispevala pri plačanju brezposelnostne podpore le pod pogojem, da gvernerji posameznih držav vložijo tozadevno prošnjo in sicer le za toliko tednov, kakor predvidevajo državni zakoni.

To pomeni, da je senatni odsek zavrnil priporočilo predsednika Trumana, ki je predlagal, da naj bi se brezposelnostna podpora izplačevala skozi 26 tednov in da naj bi ista v vsakem slučaju znašala \$25 na teden, ne glede na obstoječe državne zakone.

PEVEC JOHN MCCORMACK UMRL V DUBLINU; PODLEGEL JE PLJUČNICI

DUBLIN, 16. sept. — Na svojem domu je nocoj umrl slavni irski pevec John McCormack, ki je bil star 61 let. Podlegel je pljučnici.

McCormack je ponesel sloves irskih ljudskih popevk (balad) širom sveta. Mnogo let je bival v Zedinjenih državah in leta 1916 postal ameriški državljan. V svojo rodno domovino se je vrnil leta 1938. Ko je izdihnil, sta bila pri njem njegova žena in sin Ciril, ki je bil stotnik v irski armadi.

IZ BOLNIŠNICE

Po prestani operaciji v Lakeside bolnišnici je bila pripeljana na svoj dom v Zakrajskovo ambulanco, Miss Mary Kasić, 1075 E. 68 St., kjer jo prijatelji in znanci lahko obiščejo.

Amerikanci bodo rabljeni na Kitajskem za "stabilizacijo"

CUNKING, 14. septembra. — Generalni poročnik Albert C. Wedemeyer, poveljnik ameriških čet na Kitajskem, je izjavil, da se utege ameriške čete rabiti za okupacijo večjih kitajskih mest, da pomagajo vsiliti povelja generalisima Čiang Kajšeka, dokler se notranji položaj ne "stabilizira".

Gen. Wedemeyer je rekel, da se ima v mislih ameriško okupacijo Peipinga, gotovih pokrajin v Mandžuriji, Šanghaja, Fučova, Tientsina, Hangčova, Svata, Amoja in Kantona.

Poudaril je, da se bodo ameriške čete umaknile, čim bo imela kitajska centralna vlada kontrolo nad položajem.

Svoboda tiska v Jugoslaviji

BEOGRAD, 29. avgusta. — Radio London je v svojih oddajah dne 27. avgusta prenašal trditve svojega diplomatskega sodelavca o vprašanju svobode tiska v Jugoslaviji. Med drugim je bilo rečeno: Pred kratkim, ko je bila ukinjena cenzura tiska v Jugoslaviji, je izgledalo, da se svoboda tiska ponovno vzpostavlja in da bo lahko ljudstvo točno obveščeno. Komaj pa je bilo to storjeno, je jugoslovanski minister za informacije izjavil, da bodo sedaj, ko je cenzura ukinjena, podvzeli korake, da ne bo nov pritisk v državo noben novinar, ki bi lahko kritiziral vlado.

Iz te trditve izvaja dopisnik še druge netočne zaključke.

Ob tej priliki smo pooblaščenecni od jugoslovanskega ministrstva za informacije Kosanovića, da najodločneje zanikamo, da trditve londonskega radia. Niti ministru za informacije niti katerikoli drugi faktor ministrstva za informacije ni dal gornje izjave niti je ni mogel dati, ker se politika vlade marsikaj Tita, ki jo izraža ministrstvo za informacije do tiska, posebnost pa do tujega tiska, najboljše vidi iz naslednjega:

Od 7. marca t. l. odkar obstaja ministrstvo za informacije, ni bil prepovedan prihod v Jugoslavijo nobenemu tujemu dopisniku, ki je prošil za dovoljenje za prihod po uradnih poteh. Jugoslovanska vlada je 5. avgusta t. l. kot prva država v Evropi ukinila cenzuro brzojav tujih dopisnikov iz Jugoslavije. Razen tega je po novem zakonu o tisku dovoljeno uvažati tuji tisk v Jugoslavijo brez predhodnega dovoljenja.

Diplomatski dopisnik londonskega radia bi se torej lahko o tem prepričal ne samo iz izjav jugoslovanskih predstavnikov ampak tudi preko britanskega veleposlaništva v Beogradu kot tudi preko tujih dopisnikov, ki so v Jugoslaviji.

ZALOSTNA VEST

Iz Sodražice je prejel žalostno vest potom Rdečega križa Mr. Anton Novak, 15601 School Ave., in sicer, da je tam umrla njegova mati Ivana Novak, p. d. Strojvarjeva, katero je vsled strahu pred bombardiranjem zadela kap. Drugi domači so še živi in ostala jim je samo hiša, vse drugo jim je bilo pokončano.

Vihar v Floridi napravil 50 milijonov dol. škode

Mornariška baza popolnoma uničena; 366 letal in 25 "blimpov" je zgorelo

MIAMI, Fla., 16. sept. — Silen orkan, ki je v soboto ponoči pridivil z Zapadno-indijskih otokov in udaril vzhodno obalo južne Floride, je napravil okrog 50 milijonov dolarjev škode. Nocoj je vihar oddivil na morje, toda strah obstoji, da bo udaril s novo močjo nazaj na celino v Južni Carolini v okolici Charlestona.

Byrnes zavrnil kralja Petra

LONDON, 14. septembra. — Včeraj ob 9:30 dopoldne je jugoslovanski kralj Peter obiskal ameriškega državnega tajnika Byrnesa. Kralja je spremljal ameriški poslanik Richard C. Patterson, ki je došel v London iz Beograda, da poroča o položaju v Jugoslaviji.

Kakor se razume, je kralj Peter direktno zahteval, da naj bi Byrnes na konferenci zunanjih ministrov prinesel na površje vprašanje notranjih razmer v Jugoslaviji, da pa mu je držav. tajnik odgovoril, da je to nemogoče, ker je dnevni red konference itak preobilen in ga ni mogoče spreminjati.

Kratke vesti

ANGLEŽI DOVOLILI STRANKE V NEMČIJI

BERLIN, 14. sept. — Britski glavni stan v Nemčiji je danes odobril formiranje političnih strank v britski okupacijski coni, katerih poslovanje pa bo pod strogo vojaško kontrolo.

ARMADA BO POSLALA DOMOV 13.000 ZDRAVNIKOV

WASHINGTON, 14. sept. — Armada je danes naznanila, da se bo pred koncem leta poslalo domov 13,000 zdravnikov, 25,000 bolničarjev in 3,500 zobozdravnikov.

RUSI UMAKNILI VSE ČETE IZ NORVEŠKE

OSLO, 14. sept. — Ruska vlada je odredila evakuacijo vseh sovjetskih čet z norveškega ozemlja, katerega so okupirali tekem borbe z Nemci.

ŽELEZNICE IN JEKLARNE POTREBUJEJO DELAVCE

NEW YORK, 14. sept. — Industrijski voditelji so danes izjavili, da navzlic dejstvu, da je v državi tri milijone oseb brez dela, pa obstoji pomanjkanje delovnih moči v industriji jekla, pri železnicah in drugih nevojnih industrijah.

ŽIVILSKI IZGREDI V FRANCOŠKIH MESTIH

PARIZ. — V Bayonne, Lyonu, St. Raphaelu in Nici so gospodinjice obdrževale protestna zborovanja proti preniknim živilskim odmerkom. V Bayonne so ženske razbijale izložbena okna in pograbile zaloge spageti in makaronov, katere je vlada "zamrznila".

Istočasno so mestni delavci v okraju Nord oklicali stavko za več hrane in zvišanje plač. Brivci v Parizu so sklenili, da v sredo zapro svoje lokale kot protest proti 22-procentnemu luksuznemu davku na britje in striženje las.

Ko je bil v soboto zvečer orkan na višku moči, je divjal z brzino 143 milj na uro. Podrl je mornarično bazo za vodljive zrakoplove. Tekom divjanja strašnega viharja je baza začela goriti in ogenj je uničil tri velike hangare, 366 letal in 25 patrolnih "blimpov".

Vremenski urad poroča, da je vihar danes skoro ves dan polagoma pridirjal ob zapadni obali Floride in se ob 9:30 podal na odprto morje.

Na stotine poslopij; mnogo polj uničenih

Divljanje naravnih elementov je prizadajalo silno škodo na poljih in nasadih in porušilo na stotine poslopij. Najhujše je bil udarjen južni del floridskega polotoka. Ko je orkan divjal proti severu, je izgubljal na svoji moči, vsled česar škoda v severni Floridi ni tako občutna.

Samo škoda, katero je vihar povzročil na mornarični bazi, je ocenjena od 30 do 40 milijonov dolarjev.

KATOLIŠKI SOCIOLOG MSGR. JOHN RYAN UMRL

ST. PAUL, Minn., 16. sept. — Danes umrl tukaj v bolnišnici Msgr. John A. Ryan, odlični katoliški sociolog in bivši profesor na Katoliški univerzi v Washingtonu. Bil je 76 let star.

Msgr. Ryan je bil rojen v Dakoti okraju v Minnesoti in za duhovnika je bil posvečen leta 1898. Bil je eden izmed ustanovnih članov Narodne katoliške konference za dobrodelnost.

Veljal je za naprednega katoliškega sociologa in je napisal več knjig o delavskih in socioloških vprašanjih. Med njegovimi znanimi deli so "The Living Wage", "Socialism: Promise or Menace?", "The Church and Socialism", "Social Reconstruction" in "The Church and Labor."

VDOVA CESARIJEVIČA RUDOLFA UMRLA

Bruseljski radio je prošli teden poročal, da je v Belgiji umrla v starosti 81 let belgijska princesa Stefaniya, ki je bila najstarejša hči belgijskega kralja Leopolda II. in vdova po pokojnem avstrijskem prestolonasledniku Rudolfu, ki je leta 1889 na gradiču Meyerling ustrelil svojo ljubico baronico Marijo Vetsero, potem pa izvršil samomor.

Rudolfova vdova je leta 1900 poročila madžarskega grofa Lonyay-a.

SEJA PODR. ST. 106 SANS

Jutri večer ob 8. uri se vrši redna seja podružnice št. 106 SANS v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Članstvo je prošeno, da se seje udeleži v velikem številu.

ENAKOPRAVNOST

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 9331 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-17
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES: (CENE NAROCNINI)
 By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
 For One Year — (Za celo leto) \$6.50
 For Half Year — (Za pol leta) 3.50
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto) \$7.50
 For Half Year — (Za pol leta) 4.00
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year — (Za celo leto) \$8.00
 For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

POSPEŠENJE ENAKOPRAVNIH PRILIK UPOSLEJEVANJA

Tekom ravno zaključene vojne se je pričelo več in več Američanov zavedati, da diskriminiranje proti Američanom ozir. ameriškim državljanom gotove vere, rase ali narodnosti — torej, diskriminiranje, ki že samo na sebi tvori zanikanje temeljnih človeških pravic takim zapostavljenim skupinam — ustvarja razmere, ki ogrožajo blagostanje dežele. Ta zavest je dovela do tega, da se je podvzelo pozitivne korake in to posebno na polju uposlejevanja. Država New York je uvedla postavbo po kateri je od zadnje zime naprej diskriminiranje pri uposlejevanju (radi vere ali rasnega izvora, itd.) zakonito odpravljeno. V splošnem pa predstavlja vsaj začasen korak v prilog odprave zapostavljenosti v tem oziru tako imenovan zvezni odbor za pravično postopanje pri uposlejevanju (FFEPC—Federal Fair Employment Practice Committee). Ta odbor je bil seveda imenovan tekom vojne v svrhu odprave diskriminacije pri uposlejevanju delavcev, da je bilo tako mogoče spraviti v teku vso vojno industrijo, ki je potrebovala vse razpoložljive delovne sile.

V splošnem se je priznavalo, da so bili črnici, ki tvorijo eno desetino našega prebivalstva, najbolj potrebni protekcije v tem pogledu. Zgoraj omenjeni odbor pravi v svojem tozadevnem poročilu, da je 80% pritožb, ki so bile vložene tekom enega fiskalnega leta, temeljilo na rasni diskriminaciji napram delavcem. Zapostavljanje radi vere je tvorilo le 9% pritožb. Večina teh pritožb je prišlo od židov. Večji del pritožb o zapostavljanju radi narodnega izvora je prišlo od ameriških Mehikancev. Pritožbe pa so prišle tudi od strani Italijanov, Nemcev, raznih slovanskih narodnostnih skupin, dalje Kitajcev, ameriških Japoncev ter drugih.

Zdaj še ni mogoče soditi kako država New York ravna v slučajih pritožb radi rasnih in sličnih zapostavljanj na podlagi novega zakona proti takemu zapostavljanju v uposlejevanju delavcev, kajti novi zakon je pravzaprav pričel delovati šele to poletje. FFEPC, o katerem se je vodilo in se še vodi toliko debat v javnosti in drugače, pa deluje že od leta 1941, in v svojem poročilu, izdanem pred kratkim pod naslovom "First Report" (od julija 1943 do in vključivši december 1944), podaja svoje izkušnje, ki mečejo kolikor toliko luči na probleme v zvezi z uposlejevanjem ameriških delavcev pripadajočih manjšinskim skupinam v deželi.

Najbrž v splošnem ni znano, da FFEPC ni imel moči uveljavljanja proti-diskriminacijskih postopkov. Prigovarjanje in dobra volja pri izravnavanju tozadevnih sporov in pritožb je bila — in je še — glavna metoda, ki jo je uporabljal razmeroma majhen štab poslujočih odsekov predstavnikov FFEPC v industriji. Vse vložene ali prijavitelne pritožbe so natanko preučene in vzete v pretres. Od 6000 pritožb vloženi tekom 18 mesecev, ki jih krije prej omenjeno poročilo, je bilo zavrženih kakih 60% pritožb in sicer na podlagi pomanjkanja dokazilnih vzrokov. Vsi ostali slučaji so bili uspešno izravnani.

Med 1723 pritožbami, ki so bile uspešno izravnane, je bilo vključenih mnogo najrazličnejših slučajev zapostavljanja. Tako so bile n. pr. ladjedelnice na jugu naprošene, naj vposlijo črnice kot izurjene delavce, in istotako se je prigovarjalo tovarnam za izdelovanje letal, naj dajo ameriškim Mehikancem priliko, da vrše dela, ki zahtevajo večje izurjenosti, ter naj jih na podlagi njih tozadevne sposobnosti pri delu tudi promovirajo. Belim delavcem se je prigovarjalo, naj kooperirajo z zamorskimi delavci v istih industrijah. V vzhodnih državah so razni tvorničarji, ki so spočetka nasprotovali uposlejevanju črncev pri delih, ki zahtevajo mehanično sposobne delavce, spoznali potom prakse, da se tudi črnici kaj kmalu nauče obratovati komplicirane stroje in drug mehanizem potreben v produkciji raznih vojnihih potrebščin. Vlade agencije so sprejemale v nova dela sposobne delavce manjšinskih skupin, ki so bili priporočeni od vladne službe (Civil Service.) Strokovne unije so tudi gledale nato, da so izvajala unijske smerice nezapostavljanja vsa manjša unijska okrožja. Tudi delodajalci so preuredili v mnogih slučajih lestvico delovnega časa v svojih tovarnah ali podjetjih, da so s tem omogočili židovskim ter krščanskim sektam kot so adventisti

praznovanje nedeljskega odpočitka na soboto, kot to določa njihova vera. V okrog 40 vojnihih tovarnah, kjer je prišlo do prekinjenja obratovanja vsled raznih sporov, so bili stavkarji na lep način pregovorjeni, da so se vrnili na delo in potem se je poskrbelo zato, da so bili izravnani in odstranjeni vzroki rasnih sporov.

Kot je razvidno iz poročila FFEPC, so bila vsa pereča vprašanja v pogledu diskriminacije in sporov v tovarnah rešena potom neformalnih razgovorov in izravnavanj in brez vsake publicitete. Seveda nekaj bolj resnih slučajev je bilo obravnavanih javno in sicer je imel odbor takih slučajev 12 tekom 18 mesecev. Tekom zaslišanj v teh slučajih so imele vse stranke priliko prenesti svoje dokaze in svoje priče.

Dva slučaja posebno kažeta kako je FFEPC obravnaval pritožbe zapostavljanja. Na primer: V juniju, 1944, je prišel v urad FFEPC delavec, ki je izjavil, da je bil zavržen že večkrat zaporedoma, ko je zaprosil za delo v neki tovarni, ki je imela vojne kontrakte. Ker je bil ta delavec izurjen baš v takem delu, za katero je tovarna iskala delavce, je zaključil, da ga nočejo uposliti radi njegove židovske pripadnosti. FFEPC je obvestil o pritožbi ravnatelja tovarne, o kateri se je delavec pritožil, in mu naročil, naj zadevo preišče. Stvar je izpadla tako, da je ravnatelj dognal, da ni bilo nobenega pravega vzroka za odklanjanje prizadetega delavca in je ukazal uposlejevalnemu uradu, naj vzamejo moža na delo, kar se je tudi zgodilo.

Drug slučaj je prišel od neke družbe v Philadelphiji, ki je naprosila vladno posredovalnico, naj ji pošlje belih delavcev — kar je cikalno na možnost zapostavljanja črncev. Zadeva je bila nemudoma prijavljena FFEPC. Odbor je takoj poslal na lice mesta svojega zastopnika, ki je pregledal vso tovarno in dognal, da je imelo ravnateljstvo težavo pri urejenju neizkušenih delavcev za tehnično delo v tovarni. Uradniki so dejali, da so že poiskovali uposliti črnice, toda posledica je bila, da so delavci odšli iz tovarne. Ravnateljstvo je torej naprosilo odbor, naj izdelava tovarno program, potm katerega bo mogoče premestiti ovire glede uposlejevanja črncev. FFEPC je ravnateljstvu ugodil in po večkratnih posvetovanjih z belimi delavci, je tovarna pričela uposlejati črnice za različna dela v področjih, kjer so se najboljše izkazali, a obenem so imeli tudi priliko do promoviranja, prav kot beli delavci.

Bodočnost FFEPC je še negotova, to pa zato, ker je bil odbor organiziran po ukazu predsednika, ki ima v vojnem času moč za vzpostavitev takih in sličnih agencij ter odborov — ta predsednikova moč pa ne seže preko vojne dobe v dobo preokrenitve k navadni produkciji za civilne potrebe. Navzlic vsemu pa ostane zelo važno vprašanje poštenega in pravičnega postopanja napram ameriškem delavcu, neglede na njegovo vero, raso ali narodnost. To vprašanje je v dobi miru ter v času nezaposlenosti prav tako važno kot je bilo v času vojne. Važno je tudi v vidiki preokrenitve k mirnodobni produkciji, ko bo toliko delavcev iskalo uposlavit v privatni industriji. V kongresu se je tekom zadnjega zasedanja poskušalo vzpostaviti FFEPC kot trajno agencijo zvezne vlade in predsednik Truman je vprašal zvezni kongres, naj sprejme tozadevni zakon, ali kongres je odšel na počitnice, ne da bi kaj ukrenil glede tega.

Vojne slike iz Jugoslavije

Cleveland, Ohio. — Združeni odbor clevelandskih Jugoslovancev si šteje v prijetno dolžnost naznaniti slovenski javnosti v Clevelandu in okolici, da bodo težko pričakovani vojni filmi iz Jugoslavije, predvajani v nedeljo dne 23. septembra ob 2:30 popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vstopnina bo samo 50c.

Ni nam treba povdarjati, da so filmi silno zanimivi, obenem pa polni groznih prizorov, ki so se dogajali v minuli vojni. Filmi so bili posneti na licu mesta, ko so partizani in Rusi zavzeli Belgrad in druga mesta. Z napeto pozornostjo boste sledili junaštvu naših fantov, ki so pognali v tek najmočnejšo armado v zgodovini — Nemce. V teh slikah je izražen ves idealizem in požrtvovalnost jugoslovanskega ljudstva za svobodo in lepšo bodočnost. Nadalje bomo videli prizore, ko so Rusi osvobodili Bolgarsko izpod nacijskega škornja.

O filmih in junaških činih jugoslovanskega ljudstva, bo imel primeren nagovor mornariški častnik Jurešić, kateri se je sam udeležil teh strašnih bitk in delil gorje s svojim hrabrim narodom.

Ker bo to prva in mogoče tudi poslednja prilika, da vidite te zgodovinske filme, ste vabljeni, da pridete v dvorano točno ob 2:30 popoldne. Filmi so lastnina ZOJSA, katerega del

Rast prebivalstva v raznih delih sveta

Vsaka stvar na svetu ima svojo dobo mladosti in dobo staranja. To velja tudi za narode ali ljudstva. Ljudstvo Zedinjenih držav je primeroma mlado in se je vse do zadnjih let pomlajalo za najboljše priseljence iz drugih delov sveta; večina priseljencev je bila v svoji najboljši življenjski dobi. Za enkrat je prebivalstvo Zedinjenih držav še na "mladi" strani, to je, da je znatna večina prebivalstva stara pod 40 let. Čež 25 let bo že 41% prebivalstva naše republike staro nad 40 let, in število prebivalstva se bo ustalilo, to je, ne bo rastle, niti nazadovalo za nekaj časa. Do takrat bo prebivalstvo naše republike doseglo okrog 180 milijonov. Tako sodijo eksperti, ki se imenujejo demografi.

Glede Evrope sodijo ti eksperti, da edina velesila v Evropi, katere prebivalstvo ne nazaduje, niti ni ustaljeno, ampak napreduje, je Sovjetska Rusija. Sedanje prebivalstvo Rusije se ce-

ni na okrog 180 milijonov, do leta 1970 pa bo doseglo 250 milijonov. Omenjeni eksperti računajo, da bo leta 1970 imela Rusija 32 milijonov za vojaško službo sposobnih mož, to je v starosti od 20 do 35 let; Zedinjene države jih bodo takrat imele 18 milijonov; Anglija, Francija, Nemčija in Italija skupno pa 19 milijonov.

Vse zapadne evropske države, z izjemo Italije, morajo računati na številčno padanje prebivalstva, medtem, ko morejo Poljska, Rumunija, Bolgarija in Jugoslavija računati z znatnim prirastkom. To kljub dejstvu, da so zadnje omenjene države in seveda tudi Rusija izgubile mnogo mladih ljudi v zadnji vojni. Vojne izgube začasno zadržijo porast prebivalstva v vsaki državi, toda v deželah s primeroma mladim prebivalstvom se to kmalu izravna.

Mnogo bolj občutno pa se vojne izgube poznajo v deželah s stalnim ali nazadujočim prebivalstvom. Glede Nemčije sodijo demografi, da je z ozirom na rast prebivalstva že dosegla svoj višek, in njena pot vodi navzdol. Francija in Anglija sta tozadevno še na slabšem stališču. Po mnenju teh ekspertov bo prebivalstvo Anglije, ki danes šteje okrog 40 milijonov, do leta 1970 padlo na 20 milijonov. Na približno istem stališču je Francija. Tam je prebivalstvo nazadovalo že več let in to nazadovanje bo postalo še bolj vidno po izgubah zadnje vojne. V Franciji se resno baviyo z načrtom

pospeševanja naseljevanja iz drugih evropskih dežel. To bo mogoče ustavilo padanje francoskega prebivalstva, posebno iz vzroka, ker je v mnogih evropskih deželah stotisoče ljudi, ki bi se želeli izseliti kamorkoli. Da bi bile prilike priseljevanja v Zedinjene države v doglednem času olajšane, je dvomljivo.

Na podlagi statistik, ki so jih sestavili eksperti univerze v Princetonu, bo v Evropi najhitreje naraščalo prebivalstvo Rusije, Poljske, Rumunije, Bolgarije in Jugoslavije, to je po večini slovanskih dežel. Iz tega lahko sklepamo, da bo v dogledni bodočnosti pripadla vodilna vloga v Evropi Slovanom.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Denver, Colo. — Tukaj je umrl Alojz Prošek, star 76 let in rojen v vasi Droske pri Ljubljani. Zapušča hčer, poročeno Levnik, zeta, vnuka in vnuki-njo, sestro, poročeno Marinšek, in nekaj drugih sorodnikov v Denverju in menda tudi v Rock Springsu, Wyo. Pokopan je bil 10. sept. Bil je član SNPJ v Rock Springsu, tukaj pa več let uradnik društva Columbine št. 218.

La Salle, Ill. — Po več mesečni bolezni je umrla 4. septembra Terezija Vene, stara 64 let in doma iz Čateža pri Brežicah. (Po prvem možu, ki je umrl leta 1918, se je pisala Ja-

ŠKRAT

"Si imel s predavanjem uspeha?"

"Imel, ampak samo na enem mestu."

"In sicer?"

"Tedad, ko sem sklenil z dami: Končano! — je zaoril dvorani silen aplavz."

"Poznal sem tri ženske in tri so me napravile nesrečne ga."

"Kako to?"

"Prva me je varala, druga umrla, tretja pa je moja žena."

(lovec.) Zapušča moža, dve ročeni hčerki, pet sinov (tri vojakihi), dve sestre tukaj eno v starem kraju, pet vnukov in enega pravnuka. V Ameriki je živel 42 let.

Detroit. — Dne 30. avgusta je umrl Frank Klobučar, star 55 let in rojen v Liki na Hrvaškem. Zadel ga je kap. Zapušča štiri sinove, štiri hčere, bratranca Stefana. — Isti dan je umrl Martin Pagan, star 64 let, doma iz Like na Hrvaškem. Zapušča žena, pet sinov, in brata.

DANES JE B-DAY

je sedaj na ogled pri
Home Equipment Sales Co.

710-12 EAST 152nd STREET

FRANK C. PERME, lastnik

MU 4111

ZOPET JE TU!

FAMOZNA

BENDIX avtomatična domača pralnica

je sedaj demonstrirana vsaki dan in vsak večer razveh v sredo v naši trgovini.

PRIDITE IN OGLEDJTE SI JO!

1. Stroj se sam napolni z vodo.

2. Opere perilo, potem

3. Ga trikratno splakne, in

4. Napol posuši, potem

5. Se sam izprazni, in

6. Sam izčisti, in

7. Se sam zapre—

VSE AVTOMATIČNO!

Pridite in se pogovorite, dajte vaše ime na našo listo med onimi, ki bodo prvo postreženi.

Naša trgovina je odprta ob večerih do 8 ure, razen ob sredah, nalašč zato, da lahko pokazemo BENDIX možem in ženam skupno.

Birk Furniture Co.
5510 Superior Ave. EN 2727-28

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

"No, Harro. Ti se pa res ne moreš pritoževati. Gospod grajski župnik s svojimi lepimi pesmi, s svojimi kratkimi obis-

"On je pač bela vrana, Janeček, in njemu podobnih ni do- vrniti v splošnem bodo pa moje pesede le upravičene. Zelo me pretreslo. Grajski župnik mi povedal neko staro, grozot- zgodbo. Ta zgodba ni taka, kakor so druge. Grozotna je sama sebi. Zadel je človeka, ki je bil v zadelu ga je zadel, da si človeka lahko natančno predstavljam. Njeno žrtev slišal sem, kako je padel na kolnih klečati pred njim. In kako so njene solze padle na kamenite plošče. Moj bog, kako je le prišla na svoja kolena in sama spet vsta- ker se je stari mož ni maral kajti? Bal se je, da ne bi roke oslabile njegove volje."

"Molim, da jo je božji norec vrgel in potolažil," je rekel njen Friderik. "Dejal ji je: 'Pu- stari cerkveni ključ, saj boš vrata lahko sama na-

"Ivan, kako ti je prišel cerk- veni ključ na misel?"

"Ta beseda je na enem izmed njegovih listov napisana z rdečim črnilom."

"Potem pa že tudi jaz vidim, da, oziroma slišim jih — in kaj bom le še napravil tisto?"

ENAINPETDESETO
POGLAVJE
Prosenčenje

Na nekega večera zaupa knez Harro: "Predstava je določena za deseti oktober. Tako daleč že vse uredili in pripravili."

"Lahko to zaupamo tvoji Ro- žamariji?"

"Samo ta dan bo mo- žno zbrati vse potrebne ljudi. Tvoj prijatelj je že obu- val nad tem, da bi jo našel."

"Menim, da je zelo mlada in njeno ime je tudi še ni na višini, pa prelep glas čudno veli- koga obsega. Drugače bi bilo nemogoče, pokvariti. Kaj, če zdelj tole odkrila Roži ali ne?"

"Zdelj se je tako srečna in njena bi se spet preveč raz- svetlila."

"To je skoraj zanesljivo," je odgovoril Harro. "Preveč se bo zdelo. Morda že v mislih."

"Kaj bo vse pripravljeno, ji praviš ti sam povedati, oče, ali je tvoje dragoceno dari- lo?"

"Ljubi Harro, brez tvojega dovoljenja bi bil le ves truš za- klad."

"Očeta sta se, da bosta še kakala, in Harro je šel v sta- nje, kako bi bilo mogoče spra- viti vanjo. Videl je, da se vse lepo urediti. Loža pa velika čakalnica, ki je bila k stopnicam na prosto."

"Kaj odnesli, ne da bi bilo čisto slovesnost. Čisto cerkvene ladje nihče ni mo- gel v ložo, kvečjemu s ko- ro je bil pa daleč stran. Vse je spet začel upati na uspeh."

"Kaj, z vsemi nagrobnimi na- spomeniki. Dolga sto-

letja imajo že Brauneški tu svoj poslednji dom. Tam, kjer so njegovi koraki tako votlo odmevali, spita oba, svetnica in njen norec. Kako mu je dobro dala misel, da bodo zdaj zve- neli čez njuno počivališče gla- sovi njunih življenjskih pesmi. Še marsikaj drugega mu je pri- šlo na misel, in tudi nekaj, kar ga je iznenada v divjem begu poglajlo iz cerkve. Dolgo je mo- ral hoditi po parku, sem in tja, preden se je mogel spet poka- zati svoji Roži."

Dan predstave se je bližal. Ves Brauneck in okolica sta go- vorila samo o njej in o ničemer drugem. Mestece se je priprav- ljalo kakor za velik praznik in gostilničarjem so žareli obra- zi. Gospodična Bergerjeva je pa imela za tri ljudi dela, kajti vsi solisti bodo knezovi gostje in bodo stanovali v gradu."

Samo ona, ki so njej na čast vse to pripravljali, ni še ničesar vedela. Harrova slika je bi- la že narejena, razen Gizele- nega obraza, ki se ga še ni lotil. Čelo kopico osnutkov je napra- vil zanj in jih položil pred Ro- žo, toda pri vseh je molčala. Sa- mo drža in rahlo nakazani lasje so ji bili všeč. Vsak dan je hodila svojo hudo pot, a knežinja je postajala, kakor se je zdelo, le še ostrejša. Če je le mogla, jo je obžalovala. Ali pa se je to Margi le zdelo tako, ker je bila Roža čedalje bolj utrujena? Tudi jokala ni več, kakor bi bilo vse preveč obup- no, preveč nepotešljivo, da bi bila mogla jokati."

In* danes pogleda knežnjo z velikimi, mirnimi očmi tako bolno, da postane teta Marga nemirna. In iznenada začuti Marga njen pogled na sebi."

"Prosim, teta Marga, samo za trenutek bi bila rada sama z mamo."

Malo se pomišlja, potem pa gre le k vratom."

Tedaj se Rožamarija dvigne in gre proti knežnji. In potem, — o, če bi bil Harro to mogel videti! — zdrse pred njo na kolena, prime njeno ledeno mrz- lo roko in jo pritisne k svoje- mu srcu."

"Mama," šepne, "ali čutiš to- le... le malokdaj bom še lah- ko prišla... O, mama, in po- tem boš tako sama v svojem trpljenju! Zakaj si zabadaš trn čedalje globlje v srce?"

Knežnja se zdrzne.

"Pusti me," zavreči, "ne ma- ram tvoje roke, ne maram tvo- jega pobožnega besedičenja. So- vražim te... preklinjam te. Umreti moraš, in ko boš umrla, bom tudi jaz rešena."

Rožamarija se je z veliko te- žavo dvignila in šla iz sobe. Zvečer je rekla teti Ulriki:

"Uli, danes sem pri mami spet vse pokvarila, kar sem do- slej storila. Nisem ubogala go- spoda grajskega župnika, in čeprav mi je prepovedal, sem vendar začela prva govoriti o najinem trpljenju, maminem in svojem. Zdelj se mi pa zdi, da sem spet tam, kjer sem bila takrat, ko sem prišla iz zlate hi- še. Iznova moram spet začeti. Tako žalostna sem, da se niti razjokati ne morem."

Ulrika je niti ne poskusi po- tolažiti. Reče ji pa:

"Če bi hotela poskusiti drug način..."

(Dalje prihodnjik)

"BENDIX" pralni stroj je tu!

DANES JE B-DAY

PRIDITE IN OGLEDJTE SI TA NENAVADNI PRALNI STROJ, KI VAM PRIHRANI TOLIKO DELA IN TRUDA.

Na ogled imamo tudi ledenice, druge pralne stroje, električne ure, čistilce preprog in druge električne predmete.

NORTHEAST

Appliance & Furniture Company

819 E. 185 STREET KENmore 5700

Trgovina je odprta od 9 zjutraj do 9 zvečer vsaki dan razven ob sredah, ko zapremo ob poldne.

Novi Bendix stroj na ogledu

"Operite vaše perilo medtem, ko greste po opravkih," pravi Mr. Jerry Bohinc, lastnik Northeast Appliance & Furniture Co., 819 E. 185 St., kjer ima s ponosom na ogledu novo vse-avtomatično Bendix domačo pralnico.

Northeast Appliance & Furniture Co. je pravkar prejela eno izmed prvih Bendix "pralnih strojev," ki so bili dovoljeni za civilno produkcijo in demon- stracija teh strojev je sedaj vsa- ki dan do 9. ure zvečer (razven v sredo) v teku. "Bendix," pravi Jerry Bohinc, "je najfinejši kos opreme za domačo pralnico, ki je kdaj bila izdelana. Gospo- dinje, ki so se že priglasile v tr- govini za ta nov stroj, ga bodo v kratkem času prejele."

Mr. Bohinc priporoča gospo- dinjam, da se naj potrudijo, da pridejo na prednostno listo pri Northeast Appliance & Furni- ture, da jim ne bo treba čakati za stroj, ko bodo isti pričeli pri- hajati na trg.

"Edino, kar vam je treba sto- riti z Bendix strojem," pravi Jerry, "je, da v njega naložite perilo, dodaste milo in odprete 'switch.' Ta stroj v resnici na- pravi pralni dan, brezskrbni dan."

Bendix stroj se sam napolni z

vodo, opere perilo, ga splakne v treh vodah, osuši perilo dovolj, da se ga lahko obesi na vrvi ali dene v sušilnik, se nato sam iz- prazni, očisti in zapre, vse avto- matično, ko ima gospodinja pri- liko, da opravi svoje drugo delo.

Adv.

Društveni koledar

1945

23. septembra, nedelja. — Od- bor za Ameriške vojake pri- reditev v SDD

29. septembra, sobota. — Cle- veland Athletic League of S. N. P. J. ples v SDD.

30. septembra, nedelja. — Ples Kegljaškega kluba v SDD.

6. oktobra, sobota. — Društvo "Brooklynski Slovenci" št. 48 S. D. Z. priredi veselico v Do- mu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

6. oktobra, sobota. — Strivers C.F.U. — ples v SDD.

7. oktobra, nedelja. — SANS za collinwoodsko okrožje — pri- reditev v SDD

7. oktobra, nedelja. — Podruž- nica št. 48 SANS priredi pro- gram popoldan in ples zvečer v korist pomoči domovini v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

14. oktobra, nedelja. — Wash- ington št. 32 SZS ples v SDD.

21. oktobra, nedelja. — Cer- kniško jezero — ples v SDD.

28. oktobra, nedelja. — Betsy Ross A.F.U. — ples v SDD.

The Ladder of Fame

United Nations girls, all prize win- ners of war bond campaigns, see New York from a ladder atop the roof of their hotel. They visited Washington and New York, having won a four-day trip for their meri- torious services in war work and bond sales.

THIS IS THE WAY I CAN USE THEM!

SALVAGED TIN CANS WASHED AND FLATTENED

Siamese twin girls, delivered by their grandmother, were given a good chance to live, although physicians expressed doubt if they could be severed. The twins, born to Mrs. Miranda of Coldwater, Ariz., a suburb of Phoenix, weighed a total of 8 pounds 9 ounces, and are almost identical in size. Their condition seems to be improving.

Siamese twin girls, delivered by their grandmother, were given a good chance to live, although physicians expressed doubt if they could be severed. The twins, born to Mrs. Miranda of Coldwater, Ariz., a suburb of Phoenix, weighed a total of 8 pounds 9 ounces, and are almost identical in size. Their condition seems to be improving.

Siamese twin girls, delivered by their grandmother, were given a good chance to live, although physicians expressed doubt if they could be severed. The twins, born to Mrs. Miranda of Coldwater, Ariz., a suburb of Phoenix, weighed a total of 8 pounds 9 ounces, and are almost identical in size. Their condition seems to be improving.

Siamese twin girls, delivered by their grandmother, were given a good chance to live, although physicians expressed doubt if they could be severed. The twins, born to Mrs. Miranda of Coldwater, Ariz., a suburb of Phoenix, weighed a total of 8 pounds 9 ounces, and are almost identical in size. Their condition seems to be improving.

4. novembra, nedelja. — Zenski odsek SNPJ farne — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

10. novembra, sobota. — Strug- glers SNPJ — ples v SDD.

11. novembra, nedelja. — V Boj SNPJ prireditev v SDD.

18. novembra, nedelja. — Mla- dinski zbor Waterloo okrožja prireditev v SDD.

25. novembra, nedelja. — Pev- ski zbor "Jadran" koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

2. decembra, nedelja. — Zdru- ženi bratje SNPJ ples v Slo- venskem delavskem domu na Waterloo Rd.

9. decembra, nedelja. — Dram- sko društvo "Anton Verov- šek" — prireditev v SDD.

16. decembra, nedelja. — Zen- ski klub — ples v SDD.

23. decembra, nedelja. — Zen- ski klub — ples v SDD.

25. decembra, torek. — Socialis- tični klub št. 49 — ples v dvorani Slovenskega delav- skega doma na Waterloo Rd.

30. decembra, nedelja. — Odbor za ameriške vojake — ples v S. D. D.

31. decembra, ponedeljek — Sil- vestrov ples zbora "Jadran" v S. D. D.

13. januarja, sobota. — Zenski klub — Ples v dvorani Slo- venskega delavskega doma na Waterloo Rd.

20. januarja. — Pevski zbor "Slovan" praznuje deset- letnico s koncertom v Sloven- skem društvenem domu na Recher Ave.

3. februarja, nedelja. — Zenski klub priredi ples v dvorani Slovenskega delavskega do- na na Waterloo Rd.

10. februarja, nedelja. — Blej- sko jezero SDZ — ples v Slo- venskem delavskem domu na Waterloo Rd.

17. februarja, nedelja. — Pro- gresivne Slovenke krožek 1 prireditev v Slovenskem del- avskem domu na Waterloo Rd.

14. februarja, nedelja. — Pev- ski klub — ples v SDD.

21. februarja, nedelja. — Pev- ski zbor "Jadran" priredi koncert v dvorani Slovenske- ga delavskega doma na Wa- terloo Rd.

28. aprila, nedelja. — Svoboda SNPJ — ples v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

12. maja, nedelja. — Waterloo Grove W. C. — prireditev v avditoriju Slovenskega delav- skega doma na Waterloo Rd.

DRUGA IZDAJA

ENGLISH - SLOVENE

DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:

ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

CENA \$5.00

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 0718

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slo- vencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

SKEBE & ULLE

PLUMBING AND HEATING CO.

15601 WATERLOO ROAD KENMORE 7248

Novo položimo vodne cevi in čistimo odvodne kanale. Dajte va-

še naprave za greje na paro in vročo vodo sedaj pregledati! — Mi

predajamo plumberski in grelni material ter istega tudi instalira-

mo. Nalici: MIKE SKEBE—KE 4614 — AL ULLE—IV 1788

Pomladni sen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

★
Priredil I. H.

(Nadaljevanje)

— Da, in ostanem še čez zimo. S postrežbo bolnikov bo kaj malo. Doktor ne pusti, razun da kaj delam v njegovi privatni kliniki. Tako dobra sta oba do mene.

— Ako ostanem tukaj, potem se bova še večkrat videla, kaj ne, Marija!

— Mogoče bo kdaj nanesel kak slučaj, da se bova srečala na ulici, drugače pa mislim, da ne. Zdaj pa mi dovoli, da grem, me že zebe.

Stegne mu nasproti obe roki, rekoč:

— Z Bogom, moj Wolf!

Trdo jo prime in jo bolešno gleda v njen sladki, blede obraz. Se mnogo je imel na svojem srcu, kar bi rad povedal in vprašal, pa ni imel nobene besede.

— Bog te živi, moja Marija, moja edina sreča, — mu pride končno skozi ustnice.

Kot napol zadušene so zvezele te besede in krčevito stisne njene roki. Sledeč nekemu nenavadnemu notranjemu navdahnjenju oklene Marija roke okoli njegovega vratu in pritiskne iskreni poljub na njegova usta. Privije jo k sebi, kakor da je ne bi hotel več izpustiti.

— Ostani vendar pri meni, — ji prosiče šepetaje na uho.

Toda Marija se izvije iz njegovega objema in naglo odhiti. Po nekaj minutah se obrne in vidi, da Wolf še vedno žalosten stoji ob grobu svojega sina in zopet se ji v srcu vzbudi usmiljenje do njega. Nasloni se na lipo, ki je svoje gole veje kot v obtožbo dvigala proti nebu. Vroč solze toči za svojo izgubljeno ljubeznijo.

VIII.

To je bila zadnja pot Marije. Vsled mokrega in mrzlega vremena se je zelo prehladila in njeno slabotno telo, še bolj oslabiljeno vsled prečutih noči temu prehladu ni bilo kos. Po boleznih, ki je trajala več tednov, je vedela, da se ji bliža konec. Tiho in udano je ležala z zaprtimi očmi pod belo odejo. Gospa Omanova je vedno jokala, sedela pri njeni postelji.

— Nikar ne jokajte, ljuba teta, — pravi Marija in odpre oči, — privoščite mi mir, ki si ga tako želim. — Marija preneha, ker ji je bilo govorjenje težko. — Celó vesel me, — potem bom saj zopet videla moje ljube stariše in Lazota. —

— Moj dragi otrok, nikar ne govorite tako. Srce se mi trga. Tako vas imamo radi, da kar ne moremo razumeti, da nas hočete zapustiti.

— Za mene je najboljšje, teta. Tako sem trudna, da se veselim na dolgo spanje. Prosim, nikar ne jokajte! — Njeni tenki prsti oprimejo roko gospe in po kratkem odmoru pravi: — Ni mam več veliko časa. Povedati vam moram o svoji osebi, ker sem vam dolžna toliko hvaležnosti.

— Nikar tega; nikar se ne mučite z nepotrebnim govorjenjem.

— Zdaj je vseeno, — se nasmeje Marija. — Ali mi hočete storiti majhno uslugo? Prosim vas, dajte mi iz onega predala škatuljo. —

— Gospa Omanova ji priinese, za kar je prosila. Marija vzame iz škatulje majhno škatuljico in pravi: — To boste položili v mojo krsto. Prosim, obljubite mi to. Nikogar drugega ne zanima. In če pišete gospej Walterjevi, tedaj jo prosite, da naj ne pozabi mojega groba. — Ti-le listi pa so za vas, gospa. Marsikaj sem napisala za vas. Ali hočete sedaj brati? Ne? Dobro, potem pozneje. In imejte

malo potrpljenja z menoj. Nikar pa mi, prosim vas, ne očitajte onih skrivnosti. — Trudna zapre oči.

Prav tiho se odpro vrata. — Ne, stric, samo pridite, — pravi Marija, obrne glavo in se skuša smejeti.

— Pa gotovo ste dobro spali. Ali imate še kaj vročine? — pravi dr. Oman nekam prisiljeno prijazno. Kot zdravnik je vedel najboljšje, kakoj e ž njo, da za njo ni rešitve — kvečjemu še dva dni.

— Marija, zunaj je nekdo, ki bi vas rad videl — ali sme?

— Kdo? Lahna rdečica se ji razlije po licih; spomin na Wolfa jo prešine. Toda to ni bilo mogoče. Saj ni mogel vedeti, da je bolna.

— Ali ne morete uganiti? Dr. Kornelius.

Marija prikimava. Takoj nato stopi mladi doktor poleg njene postelje. Vsled ginjivosti ne more govoriti besede.

Marija mu ponudi majhno, ovenelo roko.

— Lepo je to, da ste me prišli še enkrat pogledat. Kaj ne, bila sva dobra prijateljca in sva pogumno delala skupaj.

Trdno ji stisne roko; govori ti ne more. Kot skozi zavoso gledajo njegove solzne oči ljubki obraz nje, ki jo je ljubil.

— Poglejte, — govori Marija z nasmehom, — ako bi sedaj bila vaša nevesta, bi vendar bilo mnogo bridkejšje za naju. Samo ne pozabite svoje dobre prijateljice.

Dr. Kornelius je le z veliko silo zadušil jok, ki se mu je silil. Ne da bi rekel kako besedo, zopet naglo zapusti sobo, kajti solze so ga hotele premagati. Tako rada ga je imela, ker je bil tako dober in žal ji je bilo, da mu je povzročila bolečino.

— Kako je zunaj? Kmalu mora biti Božič, — vpraša po kratkem odmoru.

— Nikar ne govorite preveč; morate paziti nase.

— O, zdaj je vseeno. Samo pustite me. Tako dobro mi je — tako svobodno se čutim; saj nimam več nobenih bolečin. — Ali si je solnce? Še enkrat bi ga rada videla, predno grem — tako sem ga ljubila.

Mesto odgovora vstane gospa Omanova in odgrne zastore, da so se solnčni žarki razlili po sobi. Sneg je ležal po strehah in solnce je bliščalo na snegu. Marija sklene roki in reče:

— Kako lepo! Ali je mrzlo?

— Da, zelo mrzlo, — odgovori gospa Omanova.

Marija ni več govorila; zopet

B-DAY!!

Prvi povojni

"BENDIX"

je dospel!

TA ČUDOVITI PRALNIK, ki vam napravi vaš pralni dan-praznik, je na ogled in za naročilo pri nas.

NA VAŠ PRALNI DAN, BOSTE LAHKO PRAZNičNO OBLEČENI V VSEJ UDOBNOŠTI, KER "BENDIX" VAM ODMOČI OPERE, SPLAKNE IN OŽME OD NAJFINEJŠA DO NAJBOLJ PREPROSTEGA PERILA.

DANES JE B-DAY—BENDIX DAN

Oblak Furniture Co.

6612 ST. CLAIR AVE. HE 2978

je zaprla oči in je izgledalo, kot da spi.

Proti večeru se je zopet zbudila. Gospa Omanova je zopet sedela pri njej.

— Prosim vas, teta, dajte mi papir in svinčnik.

Gospa Omanova ji da, kar je želela in Marija napiše nekaj besed. Kmalu pa vpraša:

— Ali ste brali? Saj niste hudi na mene? — Zdaj se tudi pokorim za svoj greh.

Nežno ji gospa Omanova gladi lase in pravi:

— Ne, moj ljubi otrok; čutimo z vami — ne, s teboj; rekla ti bom ti. Tako radi bi te imeli za svojo hčer.

Solnčnih oči poljubi Marija roko dobre gospe.

— Hvala ti, mati! Kako dobro mi de! O, mati!

— Ljubi otrok, moraš ozdraviti! — Gospa Omanova se obrne v stran, da Marija ne bi videla njenih solz, ki so ji ne prestano polzele po licih. Ginjivost in bolest sta jo premagali.

— Še eno željo imam, — prične zopet Marija.

— In ta želja je? Kar je v mojih močeh, Marija, bom storila.

— Ako bi mogla — ako bi hoteli — ali mi hočete posredovati, da — Marija prestane. Ta-

ko težko je bilo Mariji izgovoriti to, kar ji je ležalo na srcu.

— Govori vendar, moj otrok. Vse rada storim, kar želiš.

— Rada bi — tako rada bi še enkrat govorila s stotnikom Wolfom, — se ji z veliko težavo izvleče iz njenih ust in lahna rdečica se razlije po njenih bledeh licih.

Gospa Omanova jo začudeno pogleda. Ta je tedaj bil, ki ga je Marija pred leti tako zelo ljubila. Zdaj ji je bilo mnogo jasno. Njena trdna volja stregi njegovemu otroku navzlic njeni slabosti — pogosta pota na pokopališče — toda ničesar ji ne omeni o tem.

— Kajpada; to se bo zgodilo. Hočete še danes?

— Prosim, ako mogoče. In ako ne more priti, dajte mu to o, da, ti, moja mati.

In izroči ji listek, ki ga je ravnokar napisala. Bilo je samo nekaj besed: — Zadnji "Z Bogom! Misli včasih na svojo Marijo".

Gospa Omanova takoj telefonira na Wolfov dom. Wolf je bil sam pri telefonu in ga prosi, naj pride na obisk. Takoj ji obljubi in ni bilo dolgo, ko tudi pride. Pozdravi ga in pravi:

— Moja prošnja, da pridete k nam, se vam gotovo zdi čudna. Toda to je bila želja sestre

Konsuele, ki hoče z vami še enkrat govoriti — zelo je bolna.

— Kaj? Marija bolna? In tega nisem vedel!

Te besede so ji potrdile njeno slutnjo.

— Da, — odgovori gospa Omanova, — in ne morem vam tajiti, da je zelo bolna — nobenega upanja več. Na pokopališču je bila na dan Vseh svetnikov in tam je dobila bolezen.

— O Bog, — zavzdihne Wolf in si z rokami zakrije obraz. Polagoma mu gospa Omanova razlaga potek njene bolezni do časa, ko ji je izrazila željo, da hoče videti gospoda stotnika.

— Hvala vam, — pravi Wolf, — da ste me o tem obvestili. Ali jo morena sedaj videti?

— Da! Pred vsem pa vas prosim, da se premagujete, gospod stotnik. Najmanjša stvar jo razburi. Moj mož najbrže ne bi bil zadovoljen s tem. Toda te njene želje ji nisem mogla odreči. — Tukaj, to je dala Marija za vas, — konča gospa Omanova in mu izroči listek.

V tem trenutku se zasliši zvonec.

Afternoon Dress
Helps Add Bonds

Beige wool jersey monks' type dress is one of the more simplified sewing patterns to be found at local stores. Making your own clothes is the answer to a fat War Bond folder. U. S. Treasury Department

Za delavce

DELAJTE V
MODERNEMU POSLOPJU
THE TELEPHONE CO.
poirebuje

ŽENSKÉ kot
delavke hišnih del

"Downtown" poslopja
Stalno delo—Dobre plače
Polni ali delni čas
6 večerov v tednu
5:10 do 1:40 zj.

Zglasite se na
Employment Office
700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop., dnevno
razven ob nedeljah
THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

LIVARJI

IZBORNA PRILIKA PRI
National Malleable
& Steel
Casting Co.

Nobenih težav vsled preosnove
Civilna produkcija v polnem
razmahu
Smo 77 let na uslugo transpor-
tacijskim industrijam

THE NATIONAL
MALLEABLE &
STEEL CASTING CO.
10590 Quincy Ave.

Išče se
ŽENSKÉ
ZA SNAŽENJE V ŠOLAH

Dobra plača.
Pokličite CH 6991
PROSPECT WINDOW
CLEANING CO.
1107 BOLIVAR RD.

KUHARICA
za industrijsko kafeterijo

5. zvečer do 1. zj.
Dobi uniformo in obed
Tedenska plača

The Osborn Mfg. Co.
5401 Hamilton Ave.

Išče se
ZIDARJE IN TEŽAKE

Dobra plača
Kdor se zanima, naj se
oglasi na
960 E. 185 St.

ŽENSKÉ
za

FINISHERS NA ROKE NA
ZENSKIH SUKNJAH
IN SUITS
Dobra plača

Miss Mode Company
2530 SUPERIOR AVE.
5. nadstropje

War Bonds Help Build a
CRUISER

Kupujte vojne bonde!

Mali oglasi

Vrnivši se

slovenski vojak želi kupiti
katesno in grocerijsko trgovino
z ali brez C 2 licenco; v bližini
ski naselbini. Kdor ima
daj, naj pusti svoj naslov na
du tega lista.

Proda se

hišo za eno družino. 7 sob,
nez, kopalnica, garaža, tuš,
klet. Vse v najboljšem
Kdor želi, naj se zgleda na
niku na 999 E. 76 St.

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St.
Prvovrstna popravila
vseh vrst radio aparatur

DRIVERS' LICENSE
BUREAU

Izognite se navale
HITRA POSTREŽBA
JOE SIMON
7220 St. Clair Ave.
Odprto od 10. zj. do 7. pop.

Dajte vaš
sčistiti sedaj
ša postrežbo
boljše delo
nez in di
sčiščen po
cuumu."
\$4 do \$8

National Heating
Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

WIDGOY'S PHOTO
485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo
vrst slik po zmerni ceni
ob nedeljah.

Hiša
za eno družino, 5 sob, garaža,
mentiran driveway, vse
vse v dobrem stanju; se
po zmerni ceni. Vprašajte
Mrs. Batich, 661 E. 150th
5171.

CVETLICE ZA VSE
Venci, šopki, corsage
DELL BRAMLEY
FLORAL SHOP
1264 East 71st Street
nasproti cerkve sv. Franje
Henderson 0750

PREGLEJTE
žlebove—odtekalnice
in naročite takoj
KAKOVOST IN CENA
WM. POWELL
16354 EUCLID AVE. PH 4540

Vas muči nadloga
Pri nas si lahko naredite
boljšo olajšavo za to
lezen. Zdravilo je jano
pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug
LODI MANDEL
Slovenska lekarna
15702 Waterloo
IV. 9611
Odprto 9:30 do 10:00
Zaprto ves dan ob nedeljah

Za delavce

Operatorica za
nje moških hlač

Mi imamo na
službo za več žensk
izurjene pri popravilu
moške obleke.

Polni čas in stalno

Tedenska plača
The Halle Bros
1228 Euclid Ave

MacArthur Forces Landing on Japan Homeland

Photograph shows part of the landing party which accompanied General MacArthur when he arrived in Japan to set up headquarters in Yokohama as Nippon's military ruler and to receive the official surrender of that country. General MacArthur landed by air accompanied by a large force of paratroopers. Their first duty was evacuating American prisoners of war from a "black hell hole."